Trettondagslunken 6 januari

Örnspaning i Fyledalen. Foto: Bert Rydhagen.

Snöyran till trots - vår traditionella örnvandring med 15-talet trogna vandrare fick till slut se kungsörn.

Efter en del möda i det snöiga väglaget kom ett femtontal fram och vandrade längs Fyledalen i tätt snöfall. Det var låg aktivitet på fåglarna. Men vi såg:
En trädkrypare, en glada - och en kungsörn i diset! Dessutom ekorre och dovhjort. Kurt Ivarsson och Ingmar Jönsson berättade om örnarnas häckningsresultat respektive Fyledalens natur.

Bert Rydhagen

Kornsparven i sydöstra Skåne 31 januari

Kornsparvshona. Foto: Kurt Ivarsson.

Ett 15-tal personer samlades denna kväll på Lancasterskolan för att höra Kurt Ivarsson berätta om och visa bilder på den rödlistade kornsparven.

För att rädda kvar kornsparven i sydöstra Skåne fick Kurt år 2001, och några år framöver, stöd av WWF för att ordna utfodring under vintrarna. Länsstyrelsen, med godkännande av Naturvårdsverket, tog över projektet mellan åren 2003- 2005. Därefter startades ett åtgärdsprogram för att rädda kvar kornsparven. Förra året upphörde programmet eftersom inga pengar finns kvar och inga nya anslag ges av Naturvårdsverket. Ev. kan Länsstyrelsen få fram pengar till utfodring ett år till.

På 90-talet fanns endast ett tiotal exemplar av kornsparven i vårt land. Åtgärdsprogrammet har gjort att arten har ökat. De har varit beroende av att sitta på kraftledningstrådar. Något som numera nästan helt saknas i vårt landskap. Hanen sitter på tråden och sjunger för honan. Honan använder platsen för att fritt kunna spana efter predatorer innan hon flyger ner till sitt bo för att mata sina ungar. Boet läggs i bl.a. potatis- ärt- eller vetefält. Insidan av boet tätas av hår/hästtagel. Höga stängsel eller träd som växer fritt har också visat sig gynnsamma för kornsparven.

Många lantbrukare, i sydöstra Skåne, har under åren varit till stor hjälp med att köra ut tonvis med säd. De har även låtit delar av t.ex kornfält vara ohuggna inför vintern för att försöka bevara kornsparven i vår fauna och ge den vinterföda. De senaste månaderna har ingen kornsparv synts till i vårt närområde. Kurt vet inte varför. Det är enligt honom en gåta. I Sverige förekommer arten endast i sydöstra Skåne. Vi kan bara hoppas på att den snart gör oss sällskap igen.

Helén Nilsson

Vintervandring i Fyledalen 12 februari

Foto: Ingrid Wilén

Fyledalen i vårsol.

6 vildsvin bökade borta i Benestads backar liksom en flock hjortar.
Vandringen startade när vi beundrat 1 havsörn över oss. Vi vek av Lyckåsstigen ut på fältet där vi, 24 personer, njöt av solen.
Kurt Ivarsson visade på det gamla örnboet rakt över i Benestads backar.
En havsörn flög över ännu en gång. Efter fikapaus i solsken kylde nordanvinden på återvägen. Mycket vatten har svämmat över i Fyledalen

Lisbeth Borgström

Havsörn i Fyledalen. Foto: Ingrid Wilén.

Stadsarkitekt Ulf Karmebäck 8 mars

Frågestund med Ulf Karmebäck.

25 åhörare kom till Norreportsskolan för att lyssna på stadsarkitekt Ulf Karmebäcks visioner för Ystad kommun.

Nyckelorden är planering, byggande och klimat. Ulf menar att man vid planering för framtiden även måste titta bakåt i tiden. Ystad är en kulturstad med gamla anor och det är viktigt att beakta detta när man planerar för ett framtida byggande. Man måste titta på hållbarheten och konsekvenserna för lång tid framöver.

Vi fick tid till frågestund och många undrade över Ulfs planer för småbåtshamnen. Vi fick veta att tankarna är att göra den attraktiv och att Ystad bör ha som mål att vara en seglarstad året runt. Bostäder, restauranger etc. skulle kunna byggas söder om järnvägen och ett badhus vid Marinan. Om ett badhus blir aktuellt på den platsen kommer en ny väg dit att byggas under järnvägen. Han lovade att ”gröningen” öster om Marinan skall bli kvar.

Det Ulf jobbar mest med för tillfället är 75-årsjubileumet av Fritidsutställningen 1936, ”Fritiden 2011”. Denna kommer att pågå mellan 19 juni - 23 augusti och väntas locka många besökare till vår stad.

Helén Nilsson

Årsmöte 16 mars

Fika efter mötet

Ca: 45 personer kom till årsmötet som hölls på Norreportskolan i Ystad.

Förutom de sedvanliga förhandlingarna antog stämman en revidering av nuvarande stadgar.

Som styrelsens ordförande fick Bert Rydhagen nytt förtroende, samtliga ledamöter och övriga funktionärer omvaldes.

Sven Persson avtackades då han lämnat sitt uppdrag som Ystad Naturs redaktör efter 23 år.

Mötet avslutades med att Kurt Ivarsson visade bilder och berättade om sin resa till Svalbard.

Helén Nilsson

Skarviken 26 mars

Blåsippa. Foto: Bert Rydhagen

Denna lördag "vårstädade" vi på Skarviken.

Vi var 7 personer som sågade och klippte efter vinterns framfart i grenverket som hängde ner över den elektriska tråden som djurägaren behöver använda vid betet på ängen. En första blåsippa kunde vi njuta av när arbetet var klart.

Lisbeth Borgström

Sandhammaren 3 april

Foto: Lisbeth Borgström

Ejdersträcken kom tätt över disig sjö när 24 personer samlats för att åter möta fågelsträcken.

Inte bara de välbekanta ejdrarna utan även storskarv, gravand, småskrake och knipa kunde ledaren Kurt Ivarsson berätta om. I flockarna syntes även någon storspov. När vi lämnade stranden för fika sken en härlig vårsol och på återvägen hördes gulsparv, taltrast och mindre hackspett.

I fjolårsriset fick vi se kråkbäret blomma. Klarröda toppar i riset som senare bildar det svarta kråkbäret.

Lisbeth Borgström

Ekhagen, Bellinga 17 april

En ek kan bli upp till 30 meter hög. Foto: Helén Nilsson

Lennart Bengtsson, som arbetat med biotopskydd på Bellinga, tog oss med på en lärorik vandring i området runt Bellinga slott. 21 personer deltog.

Det existerar 500 arter av ek *(Quercus)* i världen. I Europa finns 27 arter, i Sverige finns bara 2 naturliga arter av ek: Sommarek och vinterek. Övriga arter är inplanterade. En ek kan bli upp till 30 meter hög. På Ekhagen uppskattar man att vissa träd är ca: 500 år gamla.

Ekdöden som har drabbat många träd, gamla som unga, orsakas troligtvis av en svamp. Dock har detta gynnat den biologiska mångfalden genom att skapa död ved. De båda rödlistade arterna läderbagge och ekoxe finns på området.

Flera nyckelbiotoper finns på Bellinga. Nyckelbiotoper är områden som, oberoende av storlek, har mycket höga naturvärden. Dessa områden har egenskaper som gör att de är viktiga för att hotade eller missgynnade arter ska ha möjlighet att överleva.

Vid vandringens slut hade Lennart lärt oss mycket om ek, bok, lavar och tickor.
Och att det finns 8 st. arter av ädla lövträd i Sverige. Dessa är:
Ek, bok, alm, lind, ask, avenbok, fågelbär och lönn.

Helén Nilsson

Vattenriket och Ivön 8 maj

Elisabeth berättar om urtidsdjuren på Ivön

En fullsatt buss och en glad busschaufför gav sig denna soliga dag iväg på utflykt med fåglar och geologi som mål.

Tillsammans med kretsarna i Tomelilla och Simrishamn gick färden norrut med besök som Vattenriket och Ivön i sikte.

Vårt första stopp var Lillö på Isternäset, Kristianstad Vattenrike. Isternäset är en betad strandäng som är en bra häcknings- och rastmiljö för änder och vadare. På grund av det låga vattenståndet fick vi inte se så många änder. Dock visade sig minst 3 oblyga rödspovar som lät sig väl beskådas på nära håll. Rödspoven har minskat från ca: 240 till 70 häckande par i landet de senaste åren. Man vet inte vad detta beror på. Överlag har antalet vadarfåglar minskat drastiskt.

Nästa anhalt var Naturum Vattenriket i Kristianstad. Här utforskade var och en de utställningar som erbjöds. Den medhavda lunchen avnjöts i gassande sol. Vi kan varmt rekommendera ett besök – mitt i staden – mitt i Vattenriket.

Dagens sista utflyktsmål var Ivön, som är Skånes största ö. Vi åkte upp till öns norra del och till urbergsklacken, Ivöklack, där vi möttes av paleontolog Elisabeth Einarsson *(en p. arbetar med fossila djur och växter*). Elisabeth berättade för oss om de fossila fynd av bl.a. dinosaurier och svanödlor som man har hittat i det gamla kaolin- och kalkbrottet. (Dessa levde för ca: 80 miljoner år sedan). Vi fick själva möjlighet att ge oss ner i ”grottan” och leta fossiler. Undertecknad avstod från denna klättring men fann ändå fossil från bläckfisk, mussla och snäcka på brottets topp. Några av oss vandrade istället ned till sjön och beundrade den fantastiska utsikt och mångfald som ön erbjuder.

Helén Nilsson

Foto: Ingrid Wilén

Fossiler: 2 bitar från hajtandsostron, ett från snäckskal och 2 s.k. "vätteljus" som är bakdelen från bläckfisken.

Internationella mångfaldsdagen 21 maj

Benestads backar

Tillsammans med Tomelillakretsen uppmärksammade vi den internationella mångfaldsdagen genom att besöka några av våra finaste naturområden.

Göran Gustafson berättade om hur det sett ut historiskt på Benestads backar och Mattias Gustafsson om backarnas flora.

Fyledalen

I vackra Fyledalen fick vi veta om de spännande projekt som är på gång i området och att dalen har många arter av fladdermus.

Skogshejdan

I denna damm på Skogshejdan hölls klockgrodskonsert.

Hassle sjö, Svartskylle

Kvällen avslutades vid Hassle sjö, Svartskylle. När solen gått ned började lövgrodan sitt kväkande.

Helén Nilsson

Bergsjöholms ädellövskog 28 maj

Per Levenskog

Vi var 16 personer, med gäster från Simrishamnskretsen, som följde Per Levenskog från Länsstyrelsen på en rundtur i reservatet.

Lokalen är den 9:onde bästa lokalen för rödlistade insektsarter. Det var vid en död bok vi först stannade upp. Ålder 250 år men utdöd. Området har sedan 1600 talet varit skog. Gladan häckar här. Liksom skogsduvan.

I det nya reservatet visade Per Levenskog på hur eken inte mår bra när den trängs av exempelvis boken. Den tål inte att bokens grenar piskar. Problem uppstår att välja vilket träd som skall fällas när båda är över 100 år. Här behöver gallras bland de yngre träden för att nå uppvärmning åt de värmeälskande insekterna.

Text och foto: Lisbeth Borgström

Christina Rosenberg tittar djupare på klotterlaven

Gökotta 6 juni

Foto: Lisbeth Borgström

Årets gökotta samlade 15 personer som njöt av att ha kommit ut i tidig morgon.

Förutom alla fågelröster när vi samlades i Hagestad fick vi se en svart rödstjärt häcka i en trälada.

Näktergalen följde oss mest hela morgonen liksom göken.

De vanliga sångarna törn-, gran-,och löv fanns också. Alla fick se törnskatan på sin vanliga säkra plats bland blommande blåeld.

Någon sommargylling hördes dock icke denna morgon.

Lisbeth Borgström

Vilda blommornas dag 19 juni

Kerstin, längst till höger, visar och berättar här om olika gräs

De vilda blommornas dag uppmärksammas varje år med en egen dag.

Vi firade denna dag med att besöka Hörjelgården där Kerstin Svensson guidade oss i ömsom regn och ömsom solsken.

Med sina fantastiska kunskaper om växternas värld, tog Kerstin oss på en lärorik vandring över stubbskottsskogsäng och genom skog och över öppna fält. Uppskattningsvis finns det upp till 150 olika växtarter på Hörjelgården inklusive mossor och lavar. Denna mångfald gynnar både insekter och fjärilar.

Förutom de växter Kerstin hjälpte oss med att artbestämma lärde hon oss om hur Linnes binära system är uppbyggt och om hur hamling av träd går till.

Helén Nilsson

Cykeltur längs havet 6 augusti

Foto: Lisbeth Borgström

Vi var fem nöjda cyklister som gav oss ut tur längs med havet.

Vi besökte Världens ände där vi tittade på vildkorn. Vid Engelska bryggan såg vi ulltisteln i slutet av sin blomningsperiod.

Vi tog vägen via stranden och diskuterade hur olika möjligheterna är till bad. Vid "sista bryggan" samlas nu mycket tång. medan sandstranden är bred vid de första bryggorna.

Vi tog sedan vägen över skogsgrindarna ut på mossen. Efter fikapausen fick vi se flockar av vipor och några storspovar.

En blomstervandring blev det hos Åbergs Trädgård innan vi vid 16-tiden återvände till mossen och följde fågelsträcken.

Lisbeth Borgström

.

Sandskogens dag 11 september

I skogen smakar det gott med Friluftsfrämjandets krabbelurer

Sandskogens Dag är en tradition sedan över 20 år tillbaka och arrangeras av NFY tillsammans med andra föreningar med verksamhet i Sandskogen.

I år var våra medarrangörer:

Korpen Ystad, KFUK-KFUM-scouterna, Planteringsvännerna, Friluftsfrämjandet, Ystads Handikappsråd HSO, Ystads Ridklubb, Ystads Orienteringsklubb och Katastrofhjälp Fåglar och Vilt.

Det vackra höstvädret lockade nära 200 barn och vuxna att gå den ca: 2 km långa tipsrundan. Längs med slingan fanns de deltagande föreningarna som informerade om sina respektive verksamheter.

Ystads Orienteringsklubb

Hos Ystads Orienteringsklubb fick man bl.a. lära sig att läsa en orienteringskarta och den som ville kunde få springa en liten provrunda. För att få extra energi bjöds det på Energikakor och Sportdryck. Här är recepten:

Energikakor:
1 dl fiberhavegryn, 2 dl solroskärnor, 1,5 dl russin, 1 dl torkad frukt (t.ex. tranbär), 1 tsk vaniljsocker, 1 msk kakao, 2 äggvitor.

Mixa allt i en matberedare. Lägg bakplåtspapper på en plåt. Forma smeten till längder. Grädda i 225 grader. Skär i önskad storlek.

Sportdryck:
1 liter vatten, 1/2 dl druvsocker, 1 krm salt, 1/2 krm bikarbonat, 2 msk färskpressad citron.

Ystads Orienteringskubb

Ponnyridning, Ystads Ridklubb

May-Louise Andersson

Ystads Handikappsråd hade tänt grillen och bjöd på kaffe efter "målgång".

May-Louise Andersson, som gått tipsrundan i Sandskogen, tyckte att det hade varit en mycket trevlig dag med vackert väder och att det skulle bli gott efteråt med en grillad.

Kronhjortsbröl 15 september

Baldringe

Tomelillakretsen stod som arrangör för kvällens exkursion. Från Ystad var vi 12 personer som gav oss av i skymningen mot okända hjortmarker.

Vid samlingsplatsen i Tomelilla berättade Ingmar Jönsson, ordförande i NF Tomelilla, för oss om kronhjorten och visade oss ”fällehorn” från rådjur, dovhjort, älg och kronhjort innan vi i bilkaravan gav oss iväg på ”jakt” efter kronhjorten.

I närheten av Stenby hade vi vårt första förväntansfulla stopp. Det dröjde inte lång stund innan vi fick höra brölet från en hjort från Fyledalshållet. Den kalla västliga vinden fick oss dock att ganska snart åka vidare mot ett mindre blåsigt Baldringe.

Vid Baldringe kyrka fick vi dubbel utdelning. En brölande hjort på avstånd och en alldeles nära. Själv ”smög” jag mig in på kyrkogården, mot brölandet. För mig var det en magisk känsla att stå på denna fridfulla plats och att få höra att en bit bort på markerna, i det totala mörkret, stod en kronhjortshane och brölade för nytt liv.

En lyckad kväll för alla och ett stort tack till Tomelilla för en väl planerad exkursion.

Kronhjorten är vårt största hjortdjur näst efter älgen och den är Skånes landskapsdjur. Honan lever vanligtvis ensam med sina ungar och bildar flock med andra honor. När det närmar sig brunstperiod vandrar hanarna mot hindarnas (honornas) område. En stor hane kallas platshjort och han samlar sina hindar runt sig under brunsten. Hindarna väljer sin partner efter bröl, det visar hanens ålder och styrka. Samtidigt markerar hanen sitt område genom att bröla så högt så att andra hanar skall förstå att området är upptaget. Kommer andra hanar nära så är kronan en tydlig statussymbol mellan hanarna och vanligtvis vinner den hane med störst krona kampen om området. Efter brunsten skiljs hanar och honor och var och en vandrar till sitt.

Helén Nilsson

Agriborg 25 september

Foto: Lisbeth Borgstöm

Studiebesök på Agriborgs ekologiska odling.

Vi var ett litet sällskap på 10 personer på dagens exkursion till den ekologiska odlingen Agriborg utanför Spjutstorp.

Efter markvandringen fick vi tillfälle att inhandla kravmärkta grönsaker. I drivhusen, där tomater och gurkor drives fram, dukades upp en härlig purjolökssoppa med bröd.

På bilden går vi markvandring där vi fick se skörden delvis på rot som ex. morötter och grönkål.

En uppskattad tur som vi hoppas kunna återuppta nästa höst.

Lisbeth Borgström

Flyttfågelsträck, Sandhammaren 2 oktober

Spaning i Sandhammaren efter flyttfåglar

I tät dimma gav vi oss iväg från Ystad mot Sandhammaren med förhoppning att se flyttfågelsträcken.

Vi var 25 personer, under Kurt Ivarssons ledning, som från Sandhammaren vandrade österut längs med strandkanten för att möta de fåglar som nu lämnar oss men som återvänder igen nästa år.

Vissa arter passerar endast våra kuster för vidare färd. En av dessa är prutgåsen. Prutgåsen häckar på öar och havskuster på arktisk tundra. Den följer en traditionell stäckningsrutt som t.ex. den runt Skånes kust. De övervintrar vid kusterna av Atlanten, Nordsjön och Stilla havet.

Trots den ganska täta dimman fick vi se sträck av prutgås, ejder och kanadagås. Några kentska tärnor flög över havet och vid strandkanten såg vi den större strandpiparen och flera sädesärlor. I sanden fann vi spår av vildsvin och möjligtvis var det även ett spår av en älg som vi såg?

Helén Nilsson

Klimatdiskussion 4 oktober

Panelen

Företrädare från kommunens förvaltningar och räddningstjänsten deltog i kvällens paneldiskussion.

Temat för kvällens debatt var: ”Klimatet nu – i framtiden – i planeringen”.

Vår klimatgrupp har, sedan den bildades, främst inriktat sig på att närmre studera de konsekvenser vi kan drabbas av vid en havsnivåhöjning. Denna kväll hade vi bjudit in kommunens tjänstemän och räddningstjänsten för att få veta hur de förbereder sig inför en kommande höjning av havsnivå.

Varje paneldeltagare redogjorde för oss hur deras respektive verksamhet jobbar och planerar inför detta. I Ystads Kommun finns en ”Policy för förvaltning och skydd av kusten” som är långsiktig, ca 100 år, och en ”Handlingsplan för förvaltning och skydd av kusten” som uppdateras varje mandatperiod. Efteråt fick åhörarna möjlighet att ställa frågor till panelen.

I panelen satt:
Anders Karmestam, brandingenjör, Räddningstjänsten, SÖRF
Eva Nygren, planarkitekt, Plan o Bygg, Ystads Kommun
Johan Gustafsson, projektledare, Ystads Hamn Logistik
Siv Bengtsson-Lindsjö, kommunekolog, Ystads Kommun
Mona Ohlsson, miljöstrateg, Ystads Kommun
Henrik Uthas, miljöingenjör VA-avdelningen, Ystads Kommun
Gerth Hyrkäs, moderator

Helén Nilsson

Havet stiger 8 oktober

Tomas Björnsson

"Havet stiger" - Vad händer i Ystad? Informationsmöte på Stortorget i Ystad.

Tomas Björnsson, Naturskyddsföreningens klimatnätverk, informerade bl.a. om klimatförändringens påverkan på havsnivån, hur vi själva kan påverka våra beslutsfattare gällande beslut och åtgärder och om Ystads kustzon som Sverige Riviera, om dess värde som vi måste hjälpas åt att bevara för kommande generationer.

Liksom förra året målade vi, med miljövänlig vattenlöslig färg, en blå linje på gågatan från Stortorget till Österports torg. Denna linje visar hur havet, vid
1 meters havsnivåhöjning, i kombination med stormar kan ge en högsta åtkomstnivå på ca: 3 meter. Havsnivån kan vid extrema förhållanden komma att stiga upp i vår gamla stadskärna inom 70-90 år.

Helén Nilsson

Bildvisning 31 oktober

Stad i Bolivia. Foto: Inge Liljenberg

"Bolivia och Peru med Machu Picchu"

Lisa Olsson och Inge Liljenberg visade bilder från sin resa till Bolovia och Peru under benämningen Andernas Pärlor ex. Titicacasjön, Saltöknen och Machu Picchu.

Lisbeth Borgström

Natur i vården" november

Lisbeth Borgström tillsammans med boende på Bellevuhemmet

Lisbeth Borgstöm visade "Naturen" ur en korg med allehanda saker på Bellevuhemmet i Ystad.

Lisbeth besökte avdelningen Safiren och visade olika saker hämtade från naturen.

Detta är ett samarbete mellan Studiefrämjandet i Ystad och NFY. Fler besök på andra avdelningar kommer att ske under hösten/vintern.

Helén Nilsson

Höstvandring 6 november

Vandringen med Eeva Salomonsson längst fram.

Vi var 15 personer som njöt av vandringen i Krageholmsskogen. Ingen vind men sol bland de gulnande löven.

Kurt Ivarsson ledde vandringen och till tonerna av Mozarts pianokonsert berättade han att avenbokens träslag bl.a. används till hammarna i pianot.

Vi mätte omkretsen på kommunens största ekträd till 6,76 m. Under den i rotsystemet bor det troligtvis grävlingar och vi såg färsk jord som krafsats upp.

Vi rastade vid en bok som mätte 6 m i omkrets.

Från skogsbrynet kunde vi se ön Lübeck där örnarna sitter nära boet.

Lisbeth Borgström

Kommunens största ekträd. Foto: Lisbeth Borgström